

Foder til goldkøer om vinteren

- 3) Det er vigtigt at du får lavet en goldko-foderplan, som mixes i fodervogn og tilpasses ved foderskift
 - ✓ Brug goldminerale af god kvalitet
 - ✓ Undgå bælgplanter
 - ✓ Begræns mængde af græsensilage, ved brug af gule fodermidler

Baggrund:

I fase 3 blev der derfor spurgt mere detaljeret ind til sammensætning og blanding af foder til goldkøer om vinteren. En del af de 12 landmænd svarede, at de mixede fodret til goldkøer, men sammensætningen af goldkofoderet varierede. Flere anvendte kun energifattigt græsensilage, mens andre havde majs- eller helsædsensilage som en del af grovfoderet. Få anvendte reduceret antal FE af ko foderet, suppleret med græsensilage eller hør samt evt. goldkominerale. Andre igen tildelte de enkelte fodermidler separat, udfodret typisk oven på hinanden i lag. Fodring i vinterperioden kan derfor deles op i 3 undertemaer: Mixet goldkoblanding, kofoder og lagdelt tildeling af foder i goldperioden.

- a) Mixet goldkoblanding.

Gruppen af landmænd, som fodrede med en mixet goldkoblanding, anvendte primært græsensilage som grovfoderdelen, men flere blandede også helsæd i blandingen og en enkelt majs:

2/3 byg-ært helsæd, og så 1/3 græsensilage, typisk 2.slæt, som har stået lidt længere, og er blevet noget mere tungt fordøjeligt, end det vi laver til køerne. (6)

En anden, som for nyligt havde ændret sin procedure, svarede:

Jamen det er også noget nyt, det er byg helsæd og lidt græs, blandet i en fodervogn, og så med goldkominerale. (8)

Anbefalinger fra økologiske mælkeproducenter og deres rådgivere om forebyggelse af mælkefeber

b) Kofoder

En lille gruppe anvendte kofoder suppleret op med ensilage, hør eller wrap samt goldkomineraler. Mængden af kofoder er typisk 1/3 af det antal FE der udfodres til køerne. Begrundelsen for denne fodring var:

Jeg tager lidt af køernes fuldfoderblanding. Det er det korn og kraftfoder de får, og jeg supplerer med noget dårligere græs hvor det bliver blandet, de får køernes mineraler men der er ingen goldminerale. (7)

En anden begrundelse for at anvende kofoder lød:

(...) rent praktisk har vi lidt tilbage i fuldfodervognen, lidt ko blanding som vi putter ekstra ensilage i af middel kvalitet. Højdrægtige kvier og goldkøer. Det får de af. Den blanding. Så putter vi så goldko mineraler i den blanding også. (12)

c) Lagdelt tildeling af foder i goldperioden

De landmænd, som tildelte fodermidler goldkomineraler separat, praktiserede dette på forskellig vis. Enten dryssede de goldkomineraler oven på ensilagen, eller også udfodrede de dem for sig selv. Begrundelsen for ikke at drysse goldkomineraler oven på ensilagen var blandt andet:

Jeg smider noget mineral for enden af foderet, nogle æder og nogle æder ikke. Nogle æder meget, og jeg har en ide om, at dem der æder meget, det der dem der har et stort behov. De mangler, ligesom dyr begynder at slikke på vægge og rør hvis de mangler et eller andet. Men jeg kan ikke styre det, hvis jeg blander det i foderet, om det drysser igennem. Jeg kan i hvert fald se at det bliver ædt, når det ligger for sig selv. Så må de jo tage, det de har brug for. (2)

En anden landmand, som dryssede goldkomineraler ovenpå, svarede:

Jamen der har vi jo også ændret. Før der fik de jo det de andre køer ikke gad at æde, og det er jo også helt tåbeligt forkert, så i vinters der har de bare fået helsæd med goldkomineraler ovenpå, så bliver de flyttet i en anden stald. (11)

Anbefalinger fra økologiske mælkeproducenter og deres rådgivere om forebyggelse af mælkefeber

Alle landmænd fik foretaget analyser af deres ensilage stakke, og havde fokus på at bruge disse resultater i deres fodersammensætning, uden decideret at nævne de forskellige mineraler. Bortset fra en landmand blev foderets samlede CAB værdi ikke nævnt, men de fleste havde fokus på at anvende en god goldkomineral blanding, hvilket også er i god tråd med rådgivernes anbefalinger. En siger:

Ja en god goldkomineral blanding, - det vil de gerne have. (9)

En anden som kun har haft fokus på goldminerale i en kortere periode svarede:

Ja, og så den rigtige type mineraler, det er noget jeg af nød har fundet ud af. (10)

Alle landmænd forholdt sig til den rådgivning, de modtog, dels fra dyrlægen men også fra fodrings- og planteavlskonsulent. Hovedparten svarede, at de fik lavet foderplan. De fleste fik planen lavet som en decideret goldkoblanding, og dem der fodrede med reduceret kofoder, fik lavet foderplan til goldkøer ud fra reduceret mængde kofoder opblandet, med energifattigt grænsilage, wrap eller hø. Flere nævnte, at det med at have en foderplan, var med til at forebygge mælkefeber. Temaet blev delt op i 2 undertemaer; foderplan og rådgivning.

a) Foderplan

De landmænd, der fik lavet foderplan, og som fodrede køerne i hele afgræsningsperioden, valgte at anvende stort set den samme goldkoblanding året rundt, kun med få justeringer i forhold til udbud af grovfoder:

Foderplanen om sommeren er faktisk den samme som vinteren, bortset fra den smule græs, mens de går ude. (...) Her i sommer har vi kørt med, at der er lavet en foderplan, der består af lidt helsæd og lidt 3. slæt græs, fra sidste år, og det er ligesom det vi har fodret vores malkekøer med hele sommeren også. Og så får de lidt soja og rapskager lidt korn og mineraler. Og så får de jo masser af halm i blandingen også. (5)

Samme landmand sagde senere i interviewet

Jeg tror, det er vigtigt, at have den der foderplan der ja. (...) at have styr på den fodring. Det tror jeg virkelig det er. Så de er i god balance, når de kælder. (5)

Anbefalinger fra økologiske mælkeproducenter og deres rådgivere om forebyggelse af mælkefeber

En enkelt svarede at han fik lavet foderplan til både goldkøer og lakterende køer, men at det ikke er altid han fik kigget på dem:

Vi får lavet foderplan sommer og vinter, til både malkende og alle ting,- det skal vi jo, men det er ikke sikkert vi får kigget på den. (7)

Fra: Diskussionen

Et af de områder hvor landmændene optrådte mest forskelligt i deres strategier, var på fodringsområdet.

Flere havde den holdning, at en foderplan var nødvendig for at forebygge mælkefeber. Denne gruppe fik lavet foderplan flere gange årligt og i forbindelse med foderskift, mens andre tog udgangspunkt i en ældre foderplan, og tilpassede deres goldkofodring i forhold til analyse af ensilagen. Deres begrundelse for dette var, at sammensætningen af goldkofoderet ikke varierede i sammensætning fra år til år, bortset fra forskellige ensilagestakke, og de havde derfor ikke behov for nye foderplaner, men kunne blot selv tilpasse planen. Nogle brugte en mindre del kofoder suppleret med hø eller ensilage for nemheds skyld, og en enkelt fordi han for lang tid siden var blevet anbefalet af en kollega at bruge kofoder til goldkøer. Det var specielt de mindre besætninger, der ikke lavede en decideret goldkoblanding. Det begrundede de med, at de brugte så lidt goldkofoder dagligt, at det ikke kunne lade sig gøre at blande det i en mixervogn. I fase to, hvor økologirådgivere deltog i en workshop, var der stor fokus på korrekt goldkofodring, og anbefalingerne fra rådgiverne er derfor i god tråd med de landmænd, der fik lavet en goldkofoderplan, idet rådgiverne også anbefalede, at der laves foderplaner jævnligt og altid i forbindelse med foderskift og skift fra en ensilagestak til en anden.

Fra: Anbefalinger fra rådgiverne

Fodring af goldkøer:

- Undgå 4.slæt og stæk proteinholdigt ensilage.
- Lav afstemt goldko blanding, bør blandes i mixervogn, så det ikke kan separeres.
- Afbalanceret og fyldende goldko ration.
- Analyse af alle stakke efter ensilering.
- Brug gode goldkomineraler.
- Goldko blanding med så lidt græs i som muligt.
- Gerne halv majs i rationen.

Anbefalinger fra økologiske mælkeproducenter og deres rådgivere om forebyggelse af mælkefeber

- Brug gule foderemner.
- At lave foder planer til goldkøer, hver gang der skiftes foderemne.
- Undgå bælgplanter.
- Afstem ud fodringsrationen efter antal goldkøer i holdet.